

FIȘA DISCIPLINEI

Curs opțional (8). Limbă și literatură română.

Probleme controversate de morfosintaxă a L.R.C. / Formă și structură în literatura română a sec. XIX și XX

(în limba română)

Anul universitar 2025-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Literatură Română și Teoria Literaturii
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Limba și literatura română/Licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		LLX6101 Curs opțional (8). Limbă și literatură română. LLR6170 Probleme controversate de morfosintaxă a L.R.C. / Formă și structură în literatura română a sec. XIX și XX (în limba română)				Codul disciplinei	LLX6101 / LLR6170
2.2. Titularul activităților de curs			Lector dr. Emanuel Modoc				
2.3. Titularul activităților de seminar			Lector dr. Emanuel Modoc				
2.4. Anul de studiu	3	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					
Examinări					10
Alte activități					8
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				48	
3.8. Total ore pe semestru				96	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

3.9. Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Cunoașterea noțiunilor de bază din istoria, critica și teoria literaturii. Cunoașterea elementelor fundamentale de istorie și de critică literară referitoare la literatura română.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	Prezentarea sintetică și analitică, estetică și culturală a fenomenului literar. Descrierea și exemplificarea evoluției culturii critice românești. Explicarea formelor de evoluție a criticii românești (epoci, curente, ideologii etc.) și contextualizarea paradigmatelor critice din punct de vedere istoric și cultural. Explicarea unor concepte cheie în înțelegerea criticii literare românești. Relaționarea textelor critice și a contextelor locale cu paradigmele culturale dominante pe plan european. Abordarea din diverse perspective a unui text critic, precum și aplicarea conceptelor și metodelor de critică studiate în interpretarea fenomenului literar. Elaborarea unui discurs oral/ scris complex, bogat lexical și sintactic, articulat precis din punct de vedere logic, pe o temă de istoria criticii literare românești.
Competențe transversale	- Utilizarea componentelor domeniului <i>limbă și literatură</i> în deplină concordanță cu etica profesională. - Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Istoria criticii literare românești. Paradigme critice dominante în context românesc și european.
7.2 Obiectivele specifice	Investigarea localizărilor românești ale principalelor direcții ale reflecției literare care au modelat cultura critică românească a secolelor XIX și XX. Investigarea posterității ideilor literare autohtone, a factorilor locali de receptare, distorsiune și modificare a conceptelor străine și a formelor de creativitate critică autohtonă care au marcat producția de cunoaștere în câmpul literar românesc. Examinarea tuturor fenomenelor de difuziune a ideilor literare. Contextualizarea fundalului socio-instituțional al fiecărui moment crucial al dezvoltării criticii literare românești. Studiarea asociațiilor, cenaclurilor, instituțiilor, publicațiilor și a altor forme de instituționalizare a practicilor de reflecție literară consolidate într-o epocă dată.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Organizarea activității semestriale. Prezentarea tematicii, a bibliografiei, a cerințelor și a modalității de evaluare. Periodizarea culturii critice românești.	Expunerea, explicația, dialogul.	
2. Începuturile criticii literare românești. Critica „judecătorească” și critica „explicatoare”. Junimismul. Titu Maiorescu. Constantin Dobrogeanu-Gherea.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
3. Critica literară sub impactul ideologiei. Conceptul criticii complete. Nicolae Iorga. G. Ibrăileanu.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
4. Modernitate politică și literară în critica lovinesciană. Gruparea de la „Sburătorul”. Modernismul românesc prelovinescian. Modernismul în concepția lui E. Lovinescu.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
5. De la critică literară la estetică. Institutul de literatură. Mihail Dragomirescu. Tudor Vianu.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
6. Mitul „criticii creatoare”. Sistemul critic al lui G. Călinescu (I).	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
7. Mitul „criticii creatoare”. Sistemul critic al lui G. Călinescu (II).	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
8. Critica realismului socialist. Sociologismul dogmatic/ vulgar. Realismul socialist integral.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
9. Anii '60. Între autonomia esteticului și noile importuri conceptuale (I). Nicolae Manolescu. Eugen Simion. Mircea Martin. Ion Pop.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
10. Anii '60. Între autonomia esteticului și noile importuri conceptuale (II). Critica de export: Sorin Alexandrescu. Adrian Marino. Matei Călinescu. Virgil Nemoianu. Toma Pavel.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
11. Critica literară contemporană (2000-2020). Concepte, metode, deschideri disciplinare.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	
12. Curs final. Concluzii, recapitulări.	Prelegere, exemplificare, problematizare, exercițiu, dialog, conversație euristică, analiză de text.	

Bibliografie:

1. BĂLU, Ion, G. Călinescu. *Eseu despre etapele creației*, București, Cartea Românească, 1970.

2. CORNEA, Paul, *Conceptul de istorie literară în cultura românească*, studiu și antologie de Paul Cornea, București, Eminescu, 1978.
3. CROHMĂLNICEANU, Ovid S., *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. III, București, Minerva, 1975.
4. DIMA, Al., *G. Ibrăileanu: concepția estetică*, București, Casa Școalelor, 1947.
5. DRAGOMIRESCU, Mihail, *Scrieri critice și estetice*, ediție îngrijită, cu note și comentarii de Z. Ornea și Gh. Stroia, București, EPL, 1969.
6. DUMITRU, Teodora, *Modernitatea politică și literară în gândirea lui E. Lovinescu*, București, Muzeul Literaturii Române, 2016.
7. DUMITRU, Teodora, *Sindromul evoluționist. Teoria genurilor, tradiția gândirii categoriale și conceptul de evoluție a literaturii în critica și istoria literară românească din prima jumătate a secolului al XX-lea*, București, Muzeul Național al Literaturii Române, 2013.
8. EICHEL, Roxana, *Critica regăsirii. Matei Călinescu, Virgil Nemoianu și Toma Pavel – dialogul contextelor românești și transnaționale*, București, Humanitas, 2020.
9. GOLDIȘ, Alex, *Critica în tranșee. De la realismul socialist la autonomia esteticului*, București, Cartea Românească, 2011.
10. IVAȘCU, G. *Dobrogeanu-Gherea*, București, Albatros, 1972.
11. MANOLESCU, Nicolae, *Contradicția lui Maiorescu*, București, Cartea Românească, 1970.
12. MARTIN, Mircea, Christian MORARU, Andrei TERIAN, *Romanian Literature as World Literature*, New York, Bloomsbury, 2018.
13. MARTIN, Mircea, *G. Călinescu și „complexele” literaturii române*, București, Albatros, 1981.
14. MIHĂIEȘ, Mircea (Ed.), *Totul despre Nicolae Manolescu*, București, Armacord, 1996.
15. MIHĂILESCU, Florin, *E. Lovinescu și antinomiile criticii*, București, Minerva, 1972.
16. MIHĂILESCU, Florin, *Conceptul de critică literară în România*, vol. I-II, București, Minerva, 1976-1979.
17. NEGOIȚESCU, I., *E. Lovinescu*, București, Albatros, 1970.
18. PIRU, Al., *G. Ibrăileanu*, București, EPL, 1967.
19. SIMION, Eugen, *E. Lovinescu. Scepticul mântuit*, București, Cartea Românească, 1971.
20. STAN, Adriana, *Bastionul lingvistic. O istorie comparată a structuralismului în România*, București, Muzeul Literaturii Române, 2017.
21. TERIAN, Andrei, *G. Călinescu. A cincea esență*, București, Cartea Românească, 2009.
22. TEUTIȘAN, Călin, *Scenarii ale criticii. Protagoniști, metode, interpretări*, Cluj-Napoca, Școala Ardeleană, 2021.
23. VIANU, Tudor, *Studii de literatură română*, București, EDP, 1965.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv. Organizarea activității semestriale	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
2. Începuturile criticii literare românești: Titu Maiorescu, <i>O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867</i> (1867) – fragmente; Titu Maiorescu, <i>În contra direcției de astăzi în cultura română</i> (1868); Titu Maiorescu, <i>Literatura română și străinătatea</i> (1882); C. Dobrogeanu-Gherea, <i>Asupra criticei</i> (1887) – fragmente; <i>Critici voluntari</i> (1895); <i>Poetul țărânimii</i> (1897) – fragment.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
3. Critica literară sub impactul ideologiei: Nicolae Iorga, <i>Realul în artă</i> (1890); Nicolae Iorga, <i>De ce n-avem roman</i> (1890); G. Ibrăileanu, <i>Evoluția literară și structura socială</i> (1925); G. Ibrăileanu, <i>Greutățile criticii estetice</i> (1928).	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
4. Modernitate politică, modernitate literară: E. Lovinescu, <i>Impresionismul în critică</i> (1909) – fragment; E. Lovinescu, <i>Impresionismul ca metodă</i>	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare,	

critică (1925); E. Lovinescu, <i>Mutația valorilor estetice. Concluzii</i> (1929) – fragmente; E. Lovinescu, <i>Titu Maiorescu și posteritatea lui critică</i> (1943) – fragmente.	exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
5. De la critică literară la estetică: Mihail Dragomirescu, <i>Critica „științifică” și Eminescu</i> (1895) – fragmente; Mihail Dragomirescu, <i>Știința literaturii</i> (1926) – fragmente; Tudor Vianu, <i>Liviu Rebreanu</i> ; Tudor Vianu, <i>Prefață la Arta prozatorilor români</i> (1941).	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
6. Critica creatoare (I): G. Călinescu, <i>Simțul critic</i> (1927); G. Călinescu, <i>Ce este „impresionismul”?</i> (1945); G. Călinescu, <i>Tehnica criticii și a istoriei literare</i> (1938) – fragmente; G. Călinescu, <i>Specificul național</i> (1941).	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
7. Critica creatoare (II): G. Călinescu, <i>Curs de poezie</i> (1939) – fragment; G. Călinescu, <i>Titu Maiorescu</i> (1941); G. Călinescu, <i>Sensul clasicismului</i> (1946); G. Călinescu, <i>Viața lui Mihai Eminescu</i> (1932) – fragmente.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
8. Critica realismului socialist: Eugen Luca, <i>Cu privire la sarcinile criticii literare</i> (1950); Mihai Novicov, <i>Pentru literatura vieții noi</i> (1953) – fragment; Ion Vitner, <i>Critica criticii</i> (1949) – fragment; N. Moraru, <i>Realismul în literatură</i> (1948) – fragment; Ovid S. Crohmălniceanu, <i>Despre originalitate</i> (1955) – fragmente.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
9. Critica șaizecistă (I): Nicolae Manolescu, <i>Copacii și pădurea</i> (1979); Nicolae Manolescu, <i>Rolul cronicii literare</i> (1983); Eugen Simion, <i>Gust și metodă în critică</i> (1982); Eugen Simion, <i>Spiritul critic</i> (1991); Mircea Martin, <i>Singură critica</i> (1986); Mircea Martin, <i>Sensul clasicismului</i> (1989); Ion Pop, <i>A scrie și a fi. Ilarie Voronca și metamorfozele poeziei</i> (1993) – fragmente.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
10. Critica șaizecistă (II): Sorin Alexandrescu, <i>William Faulkner</i> (1969) – fragmente, Adrian Marino, <i>Critica ideilor literare</i> (1974) – fragmente; Matei Călinescu, <i>Ce este „la nouvelle critique”?</i> (1967); Virgil Nemoianu, <i>O teorie a secundarului: literatură, progres și reacțiune</i> (1997) – fragmente.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
11. Critica literară contemporană: Christian Moraru, Andrei Terian, <i>The Worlds of Romanian Literature and the Geopolitics of Reading, în Romanian Literature as World Literature</i> (2018).	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare, exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	
12. Seminar final. Concluzii, recapitulări.	Prezentări de texte. „Close reading”, discuții, dialoguri, dezbateri, problematizare,	

	exemplificare, lucru în perechi, grupuri sau individual, exerciții.	

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socioeconomic și profesional, mai ales cu Ministerul Educației și Cercetării (Inspectoratul Școlar Județean Cluj ISJ Cluj), Academia Română (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” Cluj-Napoca, România), Editura Casa Cărții De Știință S.R.L. (Casa Cărții De Știință), Editura Limes.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoaștere și înțelegere, capacitate de a explica, interpreta și analiza competent un fenomen critic autohton	Lucrare scrisă	80%
10.5 Seminar/ laborator/ proiect	Capacitate de a aplica cunoștințele teoretice acumulate	Activitate practică	20%
10.6 Standard minim de performanță			
Înțelegerea principalelor concepte, recunoașterea și definirea lor corectă. Lectura principalelor opere discutate la curs. Lectura textelor care vor fi analizate la seminar. Capacitatea de a identifica etapele istorice ale textului critic studiat. Capacitatea de a analiza un text critic.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITAT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
10.01.2025

Semnătura titularului de curs

Lector dr. Emanuel Modoc

Semnătura titularului de seminar

Lector dr. Emanuel Modoc

Data avizării în departament:
13.01.2025

Semnătura directorului de departament

Prof dr. Călin Teuțișan

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului